

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, 31 tetor 2014
Nr. ref.:RK714/14

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI74/14

Parashtrues

Radomir Filipović

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë
së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 86/2011,
të 23 janarit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare,
Kadri Kryeziu gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Radomir Filipović me vendbanim në Srbobran (në tekstin e mëtejme: parashtruesi), Republika e Serbisë. Ai përfaqësohet nga përfaqësuesit e Projektit të Ndhmës Juridike me seli në Beograd, Republika e Serbisë.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 86/2011, të 23 janarit 2013, i cili iu dorëzua atij më 26 dhjetor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 86/2011, të 23 janarit 2013. Parashtruesi pretendon se Gjykata Supreme, duke refuzuar kërkesën e tij për revizion ka shkelur të drejtat e tij për barazi para ligjit, gjykim të drejtë dhe të paanshëm, ndalim të diskriminimit, mjete juridike dhe mbrojtje të pronës, siç garantohen me Kushtetutën e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe Konventën Evropiane për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).
4. Parashtruesi gjithashtu pretendon se gjykatat e rregullta kanë shkelur të drejtën e tij për gjykim të drejtë.
5. Në përgjithësi, parashtruesi ankohet edhe për mungesë të një mekanizmi për kompensimin e dëmit të shkaktuar në pronën e tij në vitin 1999 përkitazi me të drejtën për mjete juridike dhe të drejtën për mbrojtje të pronës.

Baza juridike

6. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

7. Më 17 prill 2014, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
8. Më 6 maj 2014, Kryetari i Gjykatës me Vendimin Nr. GJR. KI74/14 caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari, me Vendimin Nr. KSH. KI74/14 caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
9. Më 21 maj 2014, Gjykata e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ai që të dorëzojë autorizimin për përfaqësuesit, të cilët i kishte paraqitur në kërkesën e tij. Të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi Gjykatën Themelore në Pejë për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ajo që të sigurojë një kopje të fletëdërgesës që tregon datën se kur parashtruesi ose përfaqësuesit e kanë pranuar aktgjykimin. Së fundi, të njëjtën ditë, Gjykata i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme.
10. Më 27 maj 2014, Gjykata kontaktoi parashtruesin me telefon në mënyrë që të vërtetojë nëse ai e ka pranuar letrën e dërguar nga Gjykata. Parashtruesi u

përgjigj pozitivisht duke thënë se ai do ta dorëzojë dokumentin e kërkuar në Gjykatë.

11. Më 28 maj 2014, Gjykata Themelore në Pejë e dorëzoi dokumentin e kërkuar në Gjykatë.
12. Më 9 qershor 2014, parashtruesi e dorëzoi dokumentin e kërkuar në Gjykatë.
13. Më 15 shtator 2014, Kryetari i Gjykatës me Vendimin Nr. KSH. KI74/14 zëvendësoi gjyqtarin Robert Carolan me gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi.
14. Më 15 shtator 2014, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtares raportuese dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

15. Më 1 prill 2005, parashtruesi parashtrroi padi në Gjykatën Komunale në Klinë kundër këtyre të paditurave: Qeveria e Kosovës; Komuna e Klinës; Misioni i Kombeve të Bashkuara në Kosovë (në tekstin e mëtejme: UNMIK); dhe Forca Paqeruajtëse e Kosovës (në tekstin e mëtejme: KFOR). Parashtruesi kërkoi kompensim për dëme, në shumën prej 10,000.00 euro dhe kamatën e përlllogaritur për shkak të plaçkitjes së pretenduar, vjedhjes dhe shkatërrimit të pronës së tij në fshatin Krnjicë, Komuna e Klinës.
16. Më 19 mars 2009, Gjykata Komunale në Klinë, me Aktgjykimin, P. nr. 299/2006 e refuzoi padinë e parashtruesit si të pabazuar dhe konstatoi:

"[...] gjykata konstatoi se paditësi [parashtruesi] pretendon se i është shkaktuar dëm gjatë vitit 1999, ndërsa në këtë kohë Qeveria e Kosovës dhe Komuna e Klinës nuk ishin themeluar ende, gjë që dihet dhe nuk ka nevojë të vërtetohet.

Në bazë të provave të parashtruara në përputhje me nenin 73 të LPK [Ligji i Procedurës Kontestimore], gjykata vendosi ta refuzojë kërkesëpadinë e paditësit, sepse të paditurave Komuna e Klinës dhe Qeveria e Kosovës u mungon legjitimiteti pasiv.

Për sa i përket kërkesëpadisë që ka të bëjë me të paditurin e tretë dhe të paditurin e katërt, respektivisht UNMIK-u dhe KFOR-i, gjykata hodhi poshtë padinë, sepse, sipas neneve 2.1 dhe 2.4 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2000/47, të 18.08.2000 Për statusin, privilegjet dhe imunitetin e KFOR-it dhe UNMIK-ut, KFOR-i dhe prona e pasuria e tij janë të liruara prej çfarëdo procedure ligjore, kurse personeli i KFOR-it është i liruar nga juridiksioni para gjykatave të Kosovës".

17. Më 15 maj 2009, parashtruesi ushtroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë, për shkak të "shkeljeve thelbësore të procedurës kontestimore, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale".

18. Më 9 nëntor 2010, Gjykata e Qarkut në Pejë, (Aktgjykimi, Gz. nr. 235/09) e refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar dhe konstatoi:

“[...] Gjykata e Qarkut e aprovon qëndrimin ligjor të gjykatës së shkallës së parë si të drejtë dhe të ligjshëm, sepse aktgjykimi i kontestuar nuk përmban shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore [...]. Sa i përket vërtetimit të drejtë dhe të plotë të gjendjes faktike[...] gjykata e shkallës së parë e ka zbatuar drejt të drejtën materiale”.

19. Më 11 shkurt 2011, parashtruesi paraqiti kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës, duke pretenduar se Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut në Pejë ishte nxjerrë në shkelje të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale. Më konkretisht, parashtruesi argumentoi:

“[...] Aktgjykimi i kontestuar parandalon drejtpërdrejtë zbatimin e Konventës [KEDNJ] në këtë rast sepse asnjë nga të paditurat nuk gëzon legjitimitet pasiv; kjo do të thotë se askush nuk është përgjegjës për shkatërrimin e pronës së paditësit. Gjykata e shkallës së parë dhe ajo e shkallës së dytë nuk kanë dhënë asnjë provë gjatë procedurave. Ne konsiderojmë se situata faktike nuk është vërtetuar fare dhe nuk është e qartë se në çfarë baze gjykatat e shkallës së parë dhe të dytë kishin nxjerrë vendimet e tyre”.

20. Më 23 janar 2013, Gjykata Supreme e Kosovës, (Aktgjykimi, Rev. nr. 86/2011) e refuzoi kërkesën e parashtruesit për revizion dhe përfundoi:

“[...] Sipas vlerësimit të kësaj Gjykate, janë të pabazuara pretendimet e kërkesës për revizion se aktgjykimi i goditur është marrë me zbatim të gabuar të së drejtës materiale. Në këtë drejtim, kjo Gjykatë gjen se gjykata e shkallës së parë e ka zbatuar drejt të drejtën materiale kur [...], e refuzoi padinë e paditësit për shpërblimin e dëmit material [...] në kohën kur paditësit i ishte shkaktuar dëmi material, përgjegjësinë për sigurinë publike dhe për administrim civil nuk e kanë pasur të paditurit, prandaj ata, rrjedhimisht, nuk janë të obliguar të bëjnë kompensimin e tij. Kjo Gjykatë gjithashtu gjen se gjykata e shkallës së parë e ka zbatuar drejt të drejtën materiale, kur hodhi poshtë [...] padinë e paditësit kundër të paditurve UNMIK dhe KFOR, sepse ata ishin të liruar nga çfarëdo procedure ligjore dhe juridiksioni në Kosovë.”

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

21. Duket se parashtruesi është duke bërë pretendim të trefishtë në lidhje me çështjet në vijim: vendimi i Gjykatës Supreme për të refuzuar kërkesën e tij për revizion; shkelja e së drejtës për gjykim të drejtë; dhe e drejta për mjet juridik dhe mbrojtje të pronës. Gjykata do të merret me çdo pretendim në veçanti, duke përshkruar dhe analizuar ato.

A. Përkitazi me vendimin e Gjykatës Supreme për të refuzuar kërkesën e tij për revizion

22. Parashtruesi pretendon se Aktgjykimi, Rev. nr. 86/2011 i Gjykatës Supreme, i 23 janarit 2013, me të cilin refuzohet kërkesa e tij për revizion, kishte shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 24 [Barazia para Ligjit], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike]], nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] dhe të drejtat e tij të garantuara me KEDNJ, përkatësisht nenin 6 [E drejta për një proces të rregullt], nenin 13 [E drejta për zgjidhje efektive], nenin 14 [Ndalimi i diskriminimit] dhe nenin 1 [Mbrojtja e Pronës] të Protokollit 1.

B. Përkitazi me shkeljen e së drejtës për gjykim të drejtë

23. Përkitazi me shkeljen e pretenduar të të drejtave të tij sipas nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, parashtruesi pretendon: “[...] se është bërë shkelja e së drejtës për qasje në gjykatë, sepse gjatë procedurës së zhvilluar nuk është shqyrtuar në thelb shkelja e së drejtës për gëzimin e qetë të pronës”. Parashtruesi pretendon më tej shkeljen e “së drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor”, sepse gjykata nuk i kishte shqyrtuar të gjitha parashtruesit e bëra nga parashtruesi. Së fundmi, parashtruesi pretendon “shkeljen e parimit të barazisë së armëve” pasi që në shqyrtimin kryesor parashtruesi pretendon se i është dorëzuar raporti në gjuhën shqipe, të cilin ai nuk e kishte kuptuar.
24. Prandaj, parashtruesi pretendon se gjykatat e rregullta kishin shkelur të drejtën e tij për gjykim të drejtë duke mos i siguruar atij qasje të duhur në drejtësi dhe në barazi të armëve në procedurë dhe duke mos i arsyetuar vendimet e tyre në mënyrë të mjaftueshme.

C. Përkitazi me mungesën e mekanizmit për kompensimin e dëmeve të shkaktuara në vitin 1999 në lidhje me të drejtën për mjet juridik dhe e drejta për mbrojtjen e pronës

25. Sa i përket shkeljes së pretenduar të të drejtave të tij sipas nenit 32 të Kushtetutës dhe nenit 13 të KEDNJ-së, parashtruesi deklaron: “[...] legjislacioni i aplikueshëm në Kosovë i mundëson parashtruesit të iniciojë procedurë kundër qeverisë (qendrore dhe lokale) për kompensimin e lëndimeve të pësuarra për shkak të sulmeve terroriste ose trazirave. Megjithatë, në praktikë ky mjet është plotësisht jo efektiv. Rrjedhimisht, parashtruesi argumenton se edhe pas shterjes të të gjitha mjeteve juridike në dispozicion, rezultati është se: ”askush nuk është përgjegjës për kompensimin e dëmit dhe as që ka mekanizëm tjetër për ta kompensuar paditësin”.
26. Lidhur me shkeljen e pretenduar të të drejtave të tij sipas nenit 46 të Kushtetutës dhe nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së, në lidhje me nenin 54 të Kushtetutës, parashtruesi deklaron: “[...] me aktet dhe procedurat e autoriteteve dhe organeve të të paditurit, parashtruesit nuk i është lejuar gëzimi i qetë i pronës së tij, deri sa më vonë (pas shkatërrimit të saj) ai ishte privuar nga e drejta e tij për kompensim. Autoritetet publike janë të obliguara që ta mundësojnë gëzimin e qetë të pronës [...]”. Parashtruesi konsideron se “si rezultat i mosveprimit të qeverisë lokale dhe të Qeverisë së Kosovës” është shkelur e drejta e tij në pronë.

27. Prandaj, parashtruesi në përgjithësi ankohet për mungesë të mekanizmit për kompensim të dëmeve të shkaktuara në vitin 1999 sa i përket të drejtës për mjet juridik dhe të drejtës për mbrojtje të pronës.
28. Parashtruesi përfundon duke kërkuar nga Gjykata:

“I. [...] ta shpallë të pranueshme këtë kërkesë, kurse aktgjykimet e përmendura të gjykatave, duke përfshirë edhe aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 86/2011, datë 23.1/2013 t’i shpallë të pavlefshme dhe jo kushtetuese.

II. T’i konstatojë shkeljet e numëruara më sipër të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, që janë kryer në dëmin tim:

- Neni 24 [Barazia para Ligjit]

- Neni 31 [E drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

- Neni 32 [E drejta e Mjetit Juridik]

- Neni 46 [Mbrojtja e Pronës]

- Neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave]

Dhe shkeljet e Konventës Evropiane për të Drejtat dhe Liritë Themelore të Njeriut me Protokollin e saj:

a) E drejta për gjykim të drejtë, neni 6. Par. 1 i Konventës;

b) E drejta për mjet juridik efektiv, neni 13 i Konventës;

c) E drejta për gëzimin pa pengesa të pronës, neni 1 i Protokollit I të Konventës;

ç) E drejta për t’i gëzuar të drejtat dhe liritë e parashikuara nga konventa, pa diskriminim mbi çfarëdo baze, neni 14 i Konventës.

III. Në bazë të shkeljeve të konstatuara, të garantuara me Kushtetutë dhe me ligje, të më caktohet shpërblimi i dëmit material dhe jo material. Në emër të dëmit material të më paguhet shuma prej 10.000 €, kurse në emër të dëmit jo material të më paguhet shuma prej 5.000 €, ose një shumë e përgjithshme prej 15.000 €”.

Pranueshmëria e kërkesës

29. Gjykata shqyrton nëse parashtruesi i ka plotësuar kriteret e nevojshme për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

A. Sa i përket pretendimeve të parashtruesit lidhur me vendimin e Gjykatës Supreme për ta refuzuar kërkesën e tij për revizion

30. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet rregullit 36 (1) c) dhe 36 (2) b) të Rregullores së punës, që parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa nuk është qartazi e pabazuar”.

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:
[...]

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyejnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese,
[...]”

31. Siç u cek më lart, parashtruesi ka parashtruar padi për kompensimin e dëmit që pretendohet të jetë shkaktuar gjatë vitit 1999 në Kosovë. Pas atyre ngjarjeve, parashtruesi kishte paditur Komunën e Klinës, Qeverinë e Kosovës, KFOR-in dhe UNMIK-un me pretendimin se ata ishin përgjegjës për mosparandalimin e plaçkitjes, vjedhjes dhe shkatërrimit të pronës së tij. Si pasojë, parashtruesi vlerëson se të paditurit do të duhej të konsideroheshin përgjegjës dhe të urdhëroheshin të paguanin shumën e kërkuar të kompensimit.
32. Gjykata vëren se padia e parashtruesit për kompensim të dëmit ishte refuzuar nga Gjykata Komunale në Prishtinë. Gjykata gjithashtu vëren se ankesa e tij e ushtruar në Gjykatën e Qarkut ishte refuzuar si e pabazuar, siç ishte refuzuar edhe kërkesa për revizion e parashtruar në Gjykatën Supreme.
33. Parashtruesi pretendon se Gjykata Supreme e Kosovës, me nxjerrjen e Aktgjykimit të saj, Rev. nr. 86/2011 dhe duke refuzuar kërkesën e tij për revizion dhe rrjedhimisht kërkesën e tij për kompensim të dëmit, kishte shkelur të drejtën e tij për barazi para ligjit, të drejtën për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, ndalimin e diskriminimit, mjete juridike dhe mbrojtje të pronës siç garantohen me Kushtetutë dhe me KEDNJ.
34. Sidoqoftë, Gjykata vëren se në procedurën ankimore, Gjykata e Qarkut dhe Gjykata Supreme, lidhur me kërkesën për kompensimin e dëmit, i kishin arsyetuar vendimet e tyre duke iu referuar dispozitave të ligjit në fuqi. Në këtë drejtim, Gjykata konstaton se ajo që ngrihet nga parashtruesi është një çështje e ligjshmërisë dhe jo e kushtetutshmërisë.
35. Në këtë drejtim, Gjykata përkujton arsyetimin e Gjykatës Supreme në përgjigjen ndaj pretendimit të parashtruesit për shkelje të ligjit, shkelje esenciale të dispozitave procedurale dhe vërtetim të gabuar të fakteve, që pretendohet të jenë bërë nga Gjykata e Qarkut, kur kishte refuzuar ankesën e tij për kompensim të dëmit. Gjykata Supreme deklaroi:
- “[...] gjykatat e shkallës më të ulët kishin vërtetuar në mënyrë të plotë dhe të drejtë situatën faktike, kishin zbatuar drejt dispozitat e procedurës kontestimore dhe të drejtën materiale kur kishin konstatuar se padia ishte e pabazuar. Të dy aktgjykimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta përmbajnë arsye të mjaftueshme lidhur me faktet vendimtare relevante për gjykimin e drejtë të kësaj çështjeje ligjore, të pranuar si të tillë nga kjo gjykatë. Aktgjykimi i kontestuar nuk përmban shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, ose ndonjë shkelje tjetër që do të ndikonte në rregullsinë dhe ligjshmërinë e aktgjykimit, siç shqyrtohen nga kjo gjykatë sipas detyrës zyrtare”.*
36. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e fakteve ose ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të jenë kryer nga Gjykata Supreme, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmërinë).
37. Gjykata kushtetuese më tej thekson se nuk është detyrë e saj sipas Kushtetutës të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt lidhur me vendimet e nxjerra nga

gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale, si edhe të asaj materiale (shih rastin *García Ruiz kundër Spanjës*, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; shih gjithashtu rastin KI70/11 të parashtruesve *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011). Fakti i thjeshtë se parashtruesi nuk është i kënaqur me rezultatin e procedurës në rastin e tij nuk mund të ngrejë një pretendim të argumentueshëm për shkeljen e të drejtave të tij, të mbrojtura me Kushtetutë.

38. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të trajtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë kryer në mënyrë të tillë sa që parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, *inter alia*, Apl. nr. 13071/87 *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, App. nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut i 10 korrikut 1991).
39. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se arsyetimi që i referohej kërkesës për kompensim të dëmit në Aktgjykimin e Gjykatës Supreme është i qartë dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjeti se procedurat në Gjykatën e Qarkut dhe në Gjykatën Komonale nuk ishin të padrejta apo arbitrare (shih rastin *Shub kundër Lituanisë*, nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendimi i 30 qershorit 2009).
40. Gjykata gjithashtu dëshiron të theksojë se rasti i parashtruesit është i ngjashëm me rastin Nr. KI01/11 (shih rastin KI01/11 të parashtruesit *Gradjevinar*, rast i Gjykatës Kushtetuese, Aktvendimi për papranueshmëri, i 4 tetorit 2011). Në atë rast, parashtruesi kishte kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, me të cilin ishte refuzuar kërkesa e tij për revizion lidhur me kompensimin e dëmit në vitin 1999. Kërkesa e parashtruesit për vlerësim të kushtetutshmërisë ishte refuzuar si qartazi e pa bazuar, sipas rregullit 36 (2) b) të Rregullores së punës. Gjykata konstatoi se faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk kishin arsyetuar pretendimin e tij për shkelje të të drejtave kushtetuese.
41. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi është përpjekur ta argumentojë pretendimin e tij, përmes renditjes së rasteve të ndryshme të praktikës gjyqësore dhe argumenteve të tjera. Megjithatë, Gjykata konsideron se faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë shkeljen e pretenduar të të drejtave kushtetuese, të thirrura nga parashtruesi.
42. Rrjedhimisht, kjo pjesë e kërkesës është qartazi e pabazuar dhe duhet të deklarohet e papranueshme në pajtim me rregullin 36 (1) c) dhe 36 (2) b) të Rregullores së punës.

B. Sa i përket pretendimit të parashtruesit për shkelje të së drejtës së tij për një gjykim të drejtë nga gjykatat e rregullta

43. Siç u theksua më lart, parashtruesi pohon se gjykatat e rregullta kishin shkelur disa komponentë të së drejtës së tij të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, përkatësisht “*të drejtën e qasjes në gjykata*”; “*të drejtën e tij për një vendim të arsyetuar*” dhe “*të drejtën për barazi të armëve*”.

44. Lidhur me këto pretendime të veçanta, Gjykata vëren se parashtruesi nuk e kishte pretenduar asnjëherë në Gjykatën e Qarkut ose Gjykatën Supreme shkeljen e së drejtës së tij për gjykim të drejtë. Ai thjesht këmbëngul: *“Komuna e Klinës dhe Qeveria e Kosovës janë përgjegjëse në bazë të nenit 180 të Ligjit për Marrëdhëniet Detyrimore”* dhe se *“ekziston përgjegjësia e KFOR-it dhe UNMIK-ut, në bazë të Rezolutës 1244 të Këshillit të Sigurimit të KB-së”*.
45. Gjykata vëren se parashtruesi ka pasur mundësi të shumta t'i paraqesë pretendimet e tij në gjykatat e rregullta. Megjithatë, parashtruesi i ngre këto pretendime për herë të parë në Gjykatë.
46. Gjykata më tej vëren se parashtruesi i ka ngritur gjithnjë shqetësimet e tij lidhur me çështjen e *“legjitimitetit pasiv”* për Komunën e Klinës dhe Qeverinë e Kosovës dhe çështjen se *“KFOR-i dhe UNMIK-u nuk duhet të jenë imun për nga përgjegjësia”*. Megjithatë, ai nuk e ka ngritur asnjëherë pretendimin se e drejta e tij për gjykim të drejtë ishte cenuar apo shkelur në ndonjë mënyrë.
47. Me fjalë të tjera, parashtruesi vetëm ankohet në bazë të *“shkeljeve thelbësore të procedurës kontestimore”*; *“vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike”*; dhe *“aplikimit të gabuar të së drejtës materiale”* që lidheshin drejtpërdrejt me kërkesën e tij për kompensim të dëmit. Ai asnjëherë nuk kishte pretenduar, drejtpërdrejtë ose tërthorazi, se ishte shkelur e drejta e tij për gjykim të drejtë. Kështu, Gjykata e Qarkut dhe Gjykata Supreme nuk kanë mundur t'i marrin parasysh pretendimet e tilla, sepse ato nuk ishin ngritur para tyre.
48. Lidhur me këtë, Gjykata rikujton se njëri nga parimet themelore të gjykimit kushtetues është ai i subsidiaritetit. Në kontekstin e veçantë të Gjykatës, kjo do të thotë se detyra për të siguruar respektimin e të drejtave të parashikuara me Kushtetutë u takon në radhë të parë autoriteteve të rregullta gjyqësore dhe jo drejtpërsëdrejti dhe menjëherë Gjykatës Kushtetuese (shih *Scordino kundër Italisë*, nr. 1, GJEDNJ, Aktgjykim i 29 marsit 2006, § 140).
49. Në këtë drejtim, Gjykata konsideron se parashtruesi është dashur t'iu japë mundësinë gjykatave të rregullta që t'i shqyrtojnë këto ankesa konkrete dhe, nëse është e nevojshme, t'i korrigjojnë ato në pajtim me juridiksionin dhe kompetencat e tyre ligjore.
50. Prandaj, Gjykata vjen në përfundimin se nuk duhet shqyrtuar asnjë shkelje e së drejtës për gjykim të drejtë.

C. Sa i përket pretendimeve të parashtruesit lidhur me mungesën e një mekanizmi për kompensim të dëmit të shkaktuar në vitin 1999 lidhur me të drejtën për mjet juridik dhe të drejtën për mbrojtjen e pronës

51. Parashtruesi, përveç ankesës për jokushtetutshmërinë e pretenduar të Aktgjykimit, Rev. nr. 86/2011 të Gjykatës Supreme, të 23 janarit 2013, ai gjithashtu ankohet, në përgjithësi, për: *“[...] mungesën e një mekanizmi për*

kompensimin e dëmit të shkaktuar në pronën e tij në vitin 1999, që solli shkeljet e të drejtave të tij të garantuara kushtetuese”.

52. Në këtë drejtim parashtruesi “[...] i bën thirrje Gjykatës Kushtetuese ti shpreh qëndrimet e veta për sa i përket kontinuitetit të këtyre obligimeve dhe suksesionit të titullarëve të ndryshëm të detyrimeve në territorin e Republikës së Kosovës”. Ai mundohet ta mbështesë kërkesën e tij, duke deklaruar që: “[...] është shumë e thjeshtë që të hidhen poshtë kërkesat për kompensim të pronës së shkatërruar vetëm në bazë të situatës në vitin 1999, duke theksuar se UNMIK-u dhe KFOR-i kanë gëzuar imunitet dhe se institucionet vendore nuk kanë ekzistuar në atë kohë”.
53. Lidhur me këtë, Gjykata konstaton se thelbi i ankesës së parashtruesit ka të bëjë me mosekzistencën e pretenduar të një mjeti efektiv sa i përket të drejtës së tij për mbrojtje të pronës, të garantuar me Kushtetutë dhe me KEDNJ. Prandaj, parashtruesi kërkon nga Gjykata “të marrë një qëndrim” në mënyrë që të adresohet kjo çështje.
54. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se kërkesa e parashtruesit shkon përtej kontestimit të kushtetutshmërisë së vendimeve të gjykatave të rregullta, duke përfshirë edhe Gjykatën Supreme. Kërkesa e parashtruesit shkon përtej juridiksionit të Gjykatës, të përcaktuar me nenin 113.7 të Kushtetutës, i cili thotë se: “Individët janë autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, [...]”.
55. Lidhur me këtë, Gjykata tërheqë vëmendjen në rregullin 36 (3) f) të Rregullores së punës, i cili parasheh:
- “(3) Po ashtu, një kërkesë mund të konsiderohet sie papranueshme edhe në rastet vijuese, kur:*
[...]
f) kërkesa nuk është ratione materiae në pajtim me Kushtetutën”.
56. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se kërkesa e parashtruesit që Gjykata Kushtetuese duhet “të marrë një qëndrim” në këtë çështje, nuk është në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese. Me fjalë të tjera, këto pretendime të përgjithshme, të bëra nga parashtruesi, nuk i shërbejnë të ngrejë një çështje kushtetuese brenda kompetencave të parapara me nenin 113.7.
57. Prandaj, Gjykata konstaton se, në pajtim me rregullin 36 (3) f) të Rregullores së punës, kjo pjesë e kërkesës duhet të deklarohet e papranueshme sepse nuk është *ratione materiae* në pajtim me Kushtetutën.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, rregullat 36 (1) c), 36 (2) b), 36 (3) f) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 15 shtator 2014, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. TUA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani